

NE UKRADI

(nastavna priprema za sat s prilagodbama za učenika – čl. 5.)

Razred: 7.a/b

Škola: Katolička osnovna škola, Šibenik

Nadnevak: 7./8. veljače 2023.

Vjeroučiteljica: s. Renata Azinović

Nastavna aktivnost: Ne ukradi (nastavna tema: Dekalog)

Ishodi nastavne aktivnosti:

- Učenik analizira i prosuđuje čovjekovo ponašanje u svjetlu sedme Božje zapovijedi (OŠ KV C.7.1.)
- prepoznaje poštivanje i kršenje intelektualnog vlasništva u digitalnom okruženju (OŠ KV C.7.1.)
- uočava i objašnjava da je povreda ljubavi prema bližnjemu istovremeno i povreda ljubavi prema Bogu (OŠ KV C.7.1.)
- zalaže se za poštivanje čovjekova prava na privatno vlasništvo (OŠ KV C.7.1., OŠ KV C.7.3.)
- otkriva vlastitu ulogu u izgradnji boljega i pravednijega svijeta (OŠ KV A.7.1.)

Očekivanja međupredmetnih tema:

- Učenik razvija sliku o sebi. (osr A.3.1.)
- Prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu. (osr C.3.2.)
- Promiče ljudska prava. (goo A.3.3.)
- Procjenjuje važnost pravednosti u društvu. (odr C.3.4.)
- Ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. (uku D.3.2.)

Međupredmetne korelacije:

- Učenik govori prema planu i razgovara primjenjujući vještine razgovora u skupini. (OŠ HJ A.7.1.)
- Učenik obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti. (OŠ HJ C.7.1.)

Metodički sustav: prikazivačko-problemski

Oblici rada: frontalni rad, pojedinačni rad, rad u skupinama

Nastavne metode: molitva, evociranje spoznaja i iskustava, foto-govor, vođeni razgovor, izlaganje, radni zadatak, zapisivanje, problemski zadatak, izlaganje...

Nastavna sredstva i pomagala: laptop i projektor, Internet, tiskani zadaci, bilježnica i ljepilo.

Izvori za pripremu:

- Molitva za skromnost, <https://hrcak.srce.hr/file/128681> (6.2.2023.)

- <https://www.novolist.hr/novosti/crna-kronika/direktor-rijecke-tvrtke-utajio-porez-i-ostetio-drzavni-proracun-za-oko-46-000-eura-nije-propisno-vodio-niti-poslovne-knjige/> (6.2.2023.)
- <https://www.vecernji.hr/vijesti/muskarac-se-sokirao-kada-je-saznao-tko-mu-je-provalio-u-kucu-i-unistio-imovinu-1171868> (6.2.2023.)
- <https://www.jutarnji.hr/vijesti/crna-kronika/razbijena-skupina-koja-je-svercala-cigarete-iz-bih-na-celu-bande-bio-policajac-15067424> (6.2.2023.)
- <https://www.nacional.hr/kako-nas-trgovci-i-proizvodaci-varaju-za-manju-gramazu-veca-cijena/> (6.2.2023.)
- <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/lazno-se-predstavio-kao-policijski-inspektor-i-starijoj-zeni-ukrao-350000-kuna-5012240> (6.2.2023.)
- <https://net.hr/hot/glazba/daniel-popovic-tvrdi-da-je-zeljko-joksimovic-plagirao-njegovu-pjesmu-pa-cekaj-malo-rodo-to-je-moja-pjesma-0c70582a-5ac1-11ed-8260-82fea7f6c28a> (6.2.2023.)
- <https://mojfaks.dnevnik.hr/clanak/rubrika/akademska-cetvrt/istrazivanje-pokazalo-studenti-pronasli-nove-nacine-kako-varati-na-ispitima---670168.html> (6.2.2023.)
- <https://www.index.hr/vijesti/clanak/zena-u-ducanu-u-zagrebackoj-dubravi-ukrala-132-pastete/2432807.aspx> (6.2.2023.)
- <https://www.morski.hr/zagrepcanin-pronasao-novcanik-splicanina-s-cijelom-mjeseenom-placom-i-vratio-ga-vlasniku/> (6.2.2023.)
- <https://www.vecernji.hr/vijesti/beskucnik-pronasao-i-vratio-novcanik-pun-novca-vlasnik-mu-ponudio-posao-1109376> (6.2.2023.)
- <https://www.srednja.hr/novosti/srednjoskolac-pronasao-novcanik-i-vratio-skoro-14-tisuca-kuna-vlasniku-nije-htio-uzeti-ni-nagradu/> (6.2.2023.)
- <https://www.moj-posao.net/Vijest/74876/Konobarici-ostavio-napojnicu-od-200-i-poruku-koja-ju-je-dirnula/2/> (6.2.2023.)
- <https://www.24sata.hr/news/mato-iz-eminovaca-u-svoj-dom-primio-sedmero-izbjeglica-olgi-sam-dao-i-auto-da-vozi-djecu-822322/galerija-688850> (6.2.2023.)
- <https://www.nedjelja.ba/hr/ljudi-zivot-obicaji/ramac-i-ove-godine-platio-racune-siromasnim-obiteljima/8112> (6.2.2023.)
- <https://laudato.hr/Novosti/Svijet/BiH-nepoznati-dobrocinitelj-platio-racune-za-16-ob.aspx> (6.2.2023.)
- <https://www.glasistre.hr/pula/jos-uvijek-ima-dobrih-ljudi-amerikanac-u-centru-pule-napravio-nesto-sto-se-vida-jednom-u-100-godina-826864> (6.2.2023.)

Vrednovanje za učenje: praćenje učenika

Prilagodbe za učenike koji se školuju po redovitom programu uz individualizirani pristup (čl. 5.)

- postavljanje pitanja zatvorenog tipa
- prilagođeni zadatak (tiskani zadatak koji lijepi u bilježnicu, prilagođeni font, umjesto pogrešno upisanih riječi ostavljen je prazan prostor u koji treba umetnuti riječi iz popisa)
- problemski zadatak printan u prilagođenom fontu (Arial 16)

TIJEK SATA

Molitveno-meditativni početak (2 minute)

Čitam ulomak *Molitve za skromnost* Ive Balentovića projiciran na ploči nakon kojega pozivam učenike da zajedno izmolimo *Slava Ocu*.

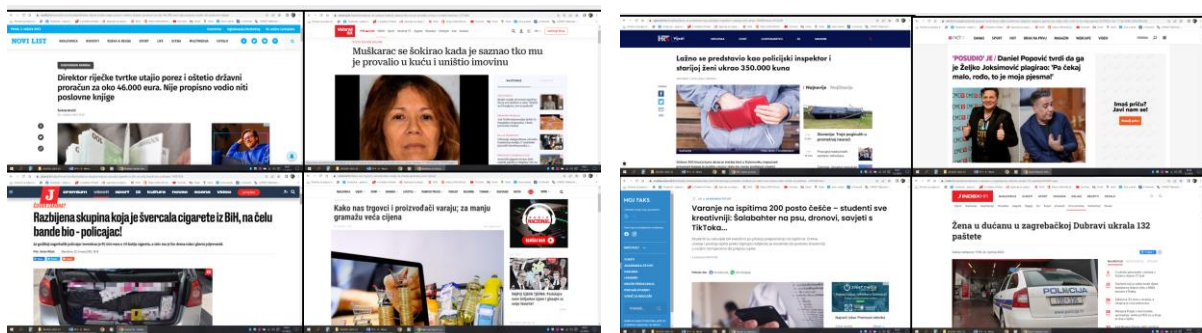
*Bože, pogledaj, sudi, milostiv pogled spusti
na ljude, mahnito ljudstvo, što je u zastran palo,
što ne zna prave mjere! Prokletstvo ne izusti,
već ulij u ludo srce vjere i smjernosti malo.*

*Podaj nam ali ne kruha, ne ruha, ne sjaj vanjštine,
već uma smjerna poniznost da nam se vrati,
sjaja dobrote i ljubavi usred ove tmine
pa da se tiho živi i u skromnosti pati...*

Motivacija s najavom teme (3 minute)

Pozivam učenike da izreknu svoj doživljaj molitve koju su upravo čuli.

Govorim im kako smo svakodnevno bombardirani brojnim naslovima po našim medijima, najavljujem osam različitih naslova s osam različitih medija i projiciram sljedeće (poveznice navedene u izvorima):

Vodim s njima kratki razgovor o tome primjećuju li uopće ovakve naslove i što se od navedenoga danas smatra normalnim a što se smatra da je ipak previše. Pozivam ih da razmisle tko odlučuje gdje je granica između dopuštenog i nedopuštenog te najavljujem da nastavljamo govor o Božjim zapovijedima, konkretno o sedmoj zapovijedi i najavljujem ishode.

Izlaganje (5+7 minuta)

Učenici slušaju izlaganje o sedmoj Božjoj zapovijedi, o njezinom značenju, o definiciji i vrstama privatnog vlasništva, o načinima njegovoga stjecanja, o krepostima pravednosti, umjerenosti i solidarnosti kojima se trebamo voditi u svom ophođenju s materijalnim stvarima, o grijesima protiv ove zapovijedi te o važnosti nadoknade štete i djelima milosrđa.

Slijedi zadatak projiciran na ploči koji učenici rješavaju samostalno. Nakon 5 minuta projiciram točne natuknice kako bi učenici provjerili točnost svojih rješenja i ispravili eventualne pogreške.

Netko je pokrao riječi iz sažetka. Pošteni nalaznik ih je vratio, ali pet od njih spremio na pogrešno mjesto. Prepoznajte koje su riječi napisane na pogrešnom mjestu, zamijenite ih odgovarajućima i prepisite točne natuknice.

NE UKRADI

- štiti privatno vlasništvo: materijalno i varanje
- stječe se nadoknada, naslijeđem i darovima
- pravedna radom zemaljskog blaga
- kreposti pravednosti, umjerenosti i solidarnosti
- grijesi: krađa, zadržavanje posuđenog, utaja poreza, mito, uskraćivanje plaće, švercanje, plagiranje, raspodjela, prepisivanje na ispitu...
- intelektualno štete

Rješavanje problema (10+5 minuta)

Učenici u skupinama po troje rješavaju problemski zadatak. Nakon 10 minuta rada, prezentiraju svoje odgovore.

Slučaj 1.

Odlučili smo otići na vikend-putovanje u Slavoniju. Želimo iznajmiti minibus. Vlasnik traži 2000 eura ako ćemo platiti bez računa (na crno), odnosno 2500 eura ako ćemo platiti preko računa.

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 2.

Na ulici ste pronašli novčanik s osobnim dokumentima i 1500 eura. Po tome zaključujete da je vlasnik bogat. Imate tri mogućnosti: uzeti sav novac i dokumente baciti, uzeti dio novca a ostatak vratiti ili vratiti novčanik s cijelim iznosom.

1. Koje su prednosti i koji nedostaci svake od ovih mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 3.

Upisujete se na fakultet. Nemate dovoljno bodova i izgledno je da nećete uspjeti. Čuli ste da postoji mogućnost da dekanu fakulteta date tisuću eura mita. Vaš kum ima prijatelja čiji je brat profesor na tom fakultetu. Preko njega biste lako došli do dekana. Ili ćete "povući" vezu ili nećete upisati željeni fakultet.

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 4.

S prijateljima ste otišli u dućan. Jednome od njih sinula je ideja da se okušate u krađi. Ništa previše: tek jedna Milka čokolada. Čini vam se da ideja nije baš najpametnija, ali ne želite ispasti slabić pred prijateljima. Na koncu, to je samo čokolada. Ili ćete postati lopov ili ćete se suprotstaviti prijatelju.

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 5.

Stotinu ste već puta igrali nogomet u toj uličici i svaki je put sve bilo u redu. Nije vam jasno kako se baš danas dogodilo ono na što vas je mama upozoravala stotinu puta. Prejako ste udarili loptu i ona je razbila prozor na jednoj kući. Hoću li reći mami istinu i platiti štetu ili pobjeći prije nego me vide?

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 6.

Jako vam je važno da vam Hrvatski bude zaključen 5. Treba vam za upis u srednju školu. Sve ovisi o prezentaciji koju trebate napraviti. Ali učiteljica je stroga i bojite se da nećete uspjeti. Da barem ne inzistira na osobnom zaključku. Na internetu ste pronašli članak koji se savršeno uklapa u vaš koncept. Možete ga prepisati kao vaš osobni zaključak ili ćete priznati da ipak ne zaslužujete peticu.

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

Slučaj 7.

Vaši roditelji imaju svoj OPG. Zadnjih mjeseci im pomažete i tako zarađujete džeparac. Vrlo brzo ste shvatili da je često moguće na vagi prikazati malo veću težinu, nego je ona stvarno. To znači da na 10-ak prodanih kilograma "zaradite" još jedan. A to znači i neočekivano povećan džeparac. Hoćete li riskirati ili nećete?

1. Koje su prednosti i koji nedostaci ovih dviju mogućnosti?
2. Koju ste mogućnost izabrali? Objasnite!
3. Na koju nas krepost poziva opisani slučaj?

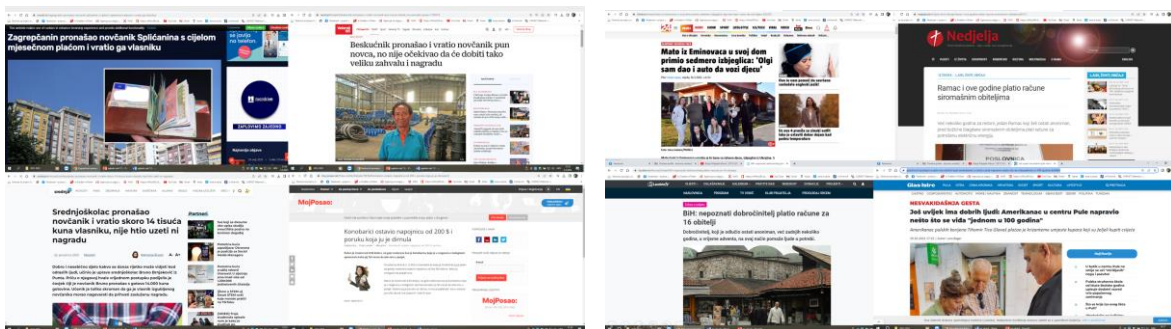
Sinteza (5 minuta)

S par rečenica se osvrćem na izlaganja učenika (s tim da očekujem da će se dio učenika ipak odlučiti za neprihvatljiva ponašanja). Još jednom dovedim poštivanje tuđe imovine u odnos s Bogom. Dijelim učenicima citat Majke Terezije, koji oni lijepe u svoje bilježnice.

***Ako pogledaš bolje, na kraju ipak je sve to između tebe i Boga.
Nikada nije bilo između tebe i njih.
(Majka Terezija)***

Aktualizacija (5 minuta)

Govorim učenicima da smo, isto onako kako smo okruženi lošim vijestima, okruženi i dobrima, ali ih nekako teže primjećujemo. Projiciram sljedeće (poveznice navedene u izvorima).

Vodim s učenicima razgovor.

- Primjećujete li ovakve naslove?
- Što mislite o ovim događajima i ovim vijestima?
- U kojem biste svijetu voljeli živjeti: onome s početka sata ili ovome?

Napominjem im da ovakav svijet grade i sami te da i o njima ovisi kakav će on biti.

Molitveno-meditativni završetak

Ponavljamo molitvu s početka sata.